СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 32. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 9. лютого 1931. VOL. XXXIX. No. 32. Jersey City, N. J., Monday, February 9, 1931. THREE CENTS.

СТИМСОН ПРО ВІДНОШЕННЯ ДО ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

НЮ ЙОРК. — Секретар стейту, Генри Стимсон, виголосив підчас обіду, влаштованого заходами „Кавнсил он Фарен Рілейшенс", промову, в якій обговорив американську політику супроти держав Полудневої й Середущої Америки.

Стимсон станув на тім становищу, що уряд дальше не визнаватиме правительств, які повстають з революційних державних переворотів, бо ця крактика принесла більше користи ніж шкоди і спинила не одно пролиття крови. Злучені Держави будуть далі проти того, щоби доставляти повстанцям зброю. Але мимо того уряд визнасть завжди таке правительство, яке вдержиться при владі й дасть докази, що вміє вивязуватись з міжнародних зобовязань.

А доктрину Монра розуміє Стимсон у той спосіб, що вона є звернена проти Европи, а не проти держав Латинської Америки.

ГУВЕР ПОГОДИВСЯ З СЕНАТОМ.

ВАШИНГТОН. — Небезпека скликання надзвичайної сесії конґресу минула, бо прийшло до згоди між президентом і сенатом. Републиканські й демократичні лідери станули разом з Гувером на тім, що конґрес ухвалить ще $20,000,000 на позички для фармерів, потерпівших від посухи. Ту позичку розуміється так, що з неї буде можна купувати поживу для голодних, бо — як сказав один з опозиційних сенаторів — померши від голоду фармерам не буде потреби позичати грошей.

Обидві сторони є задоволені. Гувер є тої думки, що він побідив, бо гроші не підуть на поживу й не буде страху за „безробітну пайку", а сенатори думають, що як буде треба, то з тих грошей таки купуватимуть поживу для голодуючих.

І В СПРАВІ БОНУСУ ПРИЙДЕ ДО ЗГОДИ.

ВАШИНГТОН. — Уряд готов прихилитися до розвязки виплати ветеранських бонусів у готівці в такий спосіб, як це запропонував Овен Д. Йонг, себто, щоби виплачувати бонус тільки найбільш потребуючим. На те треба буде $500,000,000.

РОЗПОВІДАЄ ПРО ГАРАЗДИ НА УКРАЇНІ.

НЮ ЙОРК. — З України повернув до Америки механічний інжинір, Дж. Филип Гарті, котрий працював у залізній фабриці в Маківці на Радянській Україні. Він каже, що його згодив Амторг, совітська торговельна аґенція в Ню Йорку, на два роки для праці в совітських фабриках з місячною платнею $350. Та Гарті покинув працю по 6 місяцях, бо не міг призвичаїтися до тамошних життевих обставин. Він каже, що йому обіцяли виміновати рублі на американські гроші, але того не робили. Дотого Гарті твердить, що $350 на місяць не вистарчає на життя в такім краю, де треба платити за пару черевиків $60, за одну помаранчу $1.50, а за фунт масла $6, або де за звичайне снідання для нього й жінки прийшлося заплатити $11.

Гарті каже, що совіти програли зі своїм господарським пляном, бо вони не мають технічних сил до його переведення, поминаючи інші перешкоди.

ПРОПАЛА ДОЧКА БАНКИРА.

НЮ ЙОРК. — Від 12 днів шукають за Мисс Флоренс Паркер, пасербицею банкира Джеймса Мек Дона, яка пропала без сліду. Мисс Паркер займалася головно штукою, яку студіювала в Парижі.

НАРЕШТІ ДІЖДАЛИСЯ ДОЩУ.

ШИКАГО. — Фармери стейту Ілиной відітхнули, бо впав рясний дощ. Вже не ставало задля посухи води по містах, а найбільше потерпали фармери, бо зимові засіви почали вянути.

КЕРЕВЕЙ ПРОСИТЬ ВИБАЧЕННЯ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Керевей з Арканзо заявив на радіо, що він є задоволений з того, що конґрес призначить для потерпівших від посухи додатково ще $20,000,000 і просив при тій нагоді вибачення за ті гострі слова, з якими він накинувся на деяких людей, а зосібна на президента Гувера. Він каже, що жалує того, але це він вийшов з рівновагі задля нужди, яку терплять люди з його стейту.

ВЛАДА — НАРОДОВИ.

НЮ ЙОРК. — Професор Джан Дюі говорив на тему упадку демократії й заявився за те, що треба відобрати контролю над урядом з рук тих, котрі мають у тім свої спеціяльні користи, а віддати її народови; інакше демократія пропаде.

Дюї вірить, що цього зможе доконати доперва нова, третя партія.

ДИРИЖАБЛЕМ ЧЕРЕЗ АТЛЯНТИК.

ВАШИНГТОН. — Перед комітетами конґресу демонстровано новий тип літака, який є комбінацією дирижабля і літака. Винахідник Джордж В. Гардин твердить, що з тим літаком буде можна розпочати вже 1932 р. правильну тижневу воздушну комунікацію між Европою й Америкою.

ЩО РОБЛЯТЬ ПОЛЬСЬКІ СЕКТИ.

Від ряду місяців численні секти між Поляками, від протестантів і методистів почавши, на „годурівцях" і „козловітах" скінчивши, взялися до нового способу протикатолицької пропаґанди: уживають до того белетристики (повістевої літератури), яку печатають у своїй пресі. Який характер тих „творів", можна зміркувати вже по титулах. Так маріявіти печатають повість п. з. „Зальоти кс. Банасіка", а годурівці печатають повість п. з. „Ксьондз бандит". Зміст тих повістей такий, що викликає протести навіть зі сторони сектарів. Це просто страшні порнографічні річи, які властиво малюють відносини між маріявітами, а, твердять, що таке діється між католиками...

ПРО ДОЛЮ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

Довідуємося, що дня 19. січня ц. р., в день Водосвяття, вивезено вісьмох українських політичних вязнів, засуджених на кількалітню тюрму в процесі Романа Біди і тов., з львівської вязниці до Дрогобича. Це отсі вязні: 1) Роман Біда (засуджений на смерть), 2) Гошовський Юліян, 3) Крушельницький Тарас, 4) Роман Качмарський, 5) Махніцький, 6) Наордевич і 7) Вацик. Разом з ними вивезений туди також 8) Роман Мицик, засуджений за співучасть у нападі на львівського листоноша.

МОЛИТВА ВИЯВИЛА ЗЛОДІІВ ІЗ РАДИМНА.

У звязку з крадіжю в почтовому уряді в Радимні крім арештованих уже Живаковського, Жегошика та Кишошовича, які й признаєлися до крадіжи, арештували ще Йос. Робачук, його батька Федька (властника ресторану при вул. Борельовського), Магд. Живаковську (мати Живаковського) та шофера Юскевича з Динова. Украдені гроші (близько 40 тисяч зол.) віднайшли вже майже всі в Перемишлі та Динові. Виявилася крадіж так, що мати Живаковського молилася, щоби її синові вдалася крадіж. Дитина чула цю молитву та виговорилася перед сусідськими дітьми.

БАНДИТИ НАПАЛИ НА ПОЇЗД.

На поїзд, що їхав до стациї Глувно (на шляху Лодзь-Варшава), напало 6 бандитів з револьверами та зажадали від машиніста, щоби зупинив поїзд. Машиніст свистом заалярмував поліцаїв, що були в одним вагоні. Поліцаї й узброєні залізничники прискочили до бандитів. Бандити стріляли. Поліцаї зранили одного бандита. Інші бандити втекли в ліс. У ліс піддалися. Всі мали по кілька револьверів і богато муніції.

ДОЛЯРИ ЛАКОМА РІЧ.

На лінії Гдиня-Варшава арештовано в поїзді залізничників Дилевського і Курика, які викрадали з почтового воза американські листи з долярами. Коли начальник почти Наленч завважив крадіж, ці обидва залізничники примусили його присягнути, що він не подасть справи до поліції, та грозили йому смертю. В арештованих сконфісковано 34 американських листів.

АРЕШТУВАННЯ КОМУНІСТІВ У МОНТРЕАЛІ.

Півтора тузина комуністів арештувала поліція в Монтреалі 2. січня на мітинґу, скликаному для вшанування памяти Леніна. Мітинґ зачався тихо, але коли промовці зачали кричати проти влади, присутні в салі детективи дали знати на двір і незадовго ввійшло до салі цілий відділ поліції. Два поліційні старшини підійшли до плятформи й арештували промовців, Леслі Моріса та Філіпа Гальперіна, яких обвинувачено за виголошування бунтарських промов. Слухачів завізвано, щоби повиходили з салі, а коли деякі не хотіли послухати завізвання, прийшло з ними до шарпанини, яка одначе не дійшла аж до таких поважних розмірів, щоби треба було виставляти проти когось спеціяльні обвинувачення. Крім вище згаданих двох промовців арештовано ще десятьох чоловіків і шість жінок за те, що вві вмовились уступити, коли поліція цього жадала.

АРЕШТУВАННЯ ЗА ДУШОГУБСТВО.

Душогубство в Норт Пайн, Б. К., у північно-східній части тої провінції, коло 200 миль на північний схід від Принс Джордж, по думці поліції, богай вчасти вияснено, коли 22. січня арештовано Михайла Саврія, робітника при дорозі в Гайт, Алта. Згадане душогубство було доконане пять місяців тому. Коло 17. серпня якась невідома особа застрілила Йосифа Бабчука з його молодою жінкою у їх самітній хатині в Норт Пайн. Бабчуки не мали нагоди боронитися. Душогуб стрілив до хати знадвору, а коли одна з його жертв старалася втекти на двір, він застрілив її також. Подвійне душогубство відкрито аж кілька днів опісля. Слідство поліції запровадило насамперед до Ди Па, Ман., звідки Бабчуки приїхали, відтак до Вінніпеґу, але тут слід затратився. Пошукування душогуба прийшлося зачинати наново, поки не скінчилося арештуванням в Гайт, Алта.

ДІТИ БУДУЮТЬ ЦЕРКВУ.

Віденський „Кляйнер Кіркенблят", який читає 170 тисяч дітей, звернувся до своїх малих читачів з зазивом, щоби збіркою почтових значків придбали фондів на будову „діточої церкви" на котрімсь із віденських передмість. Щирий запал, з яким діти взялися до цього діла, дає запоруку, що вже незабаром з придбаних дітьми фондів стане у Відні гарна церковця.

ЦІКАВИЙ РОЗПОРЯДОК.

Староство в Сокалі видало під датою 12. січня ц. р. наказ усім читальням сокальського повіту, щоби до двох днів, себто 14. січня ц. р., повставляли шиби, яких у них не стало підчас пацифікації. Наскільки яка читальня не виконала цього розпорядку, то заплатить кару в сумі сто золотих.

ЗА ДІВЧИНУ.

В Ланчині хтось невідомий прострілив 19-літного парубка Василя Грабовецького, якого відвезено до лічниці. Куля поранила його в лівий бік. Є підозріння що Грабовецького постріляв один з його суперників, котрі любили ту саму дівчину, що і він.

САМОВБИВСТВО ДЕФРАВДАНТА.

У головній почті в Бремені урядовець Веркель здефраудував 30,000 марок, а коли це виявилося, він підріав собі жили. Його вратували і він лежить у лічниці, а як виздоровіє, то стане перед судом.

ПОМЕР 115-ЛІТНІЙ ДІДУСЬ.

У селі Гайнівка (Виленщина) помер 115-літній Йосиф Плютицький. Лишив 7 дітей, 55 внуків, 50 правнуків і кілька праправнуків.

ЖАХЛИВЕ САМОГУБСТВО.

У Львові 24-літня урядничка Марія Льосор перетяла собі жили на обох руках. Поміч була безуспішна. Причиною самогубства було те, що її 32-літний суджений, залізничний урядовець Козловський не хотів з нею женитися.

СТАРШИНА ВБИВ ЖІНКУ І СЕБЕ.

У Володимирі сотник школи підхоружих Тадей Неві застрілив у ночі свою жінку і себе. Сталось це у приватнім помешканні сотника. Слідство виявило, що сотник був хорий, підозріло недугою, а коли переконався, що і жінка заражена, він застрілив її.

БОЛГАРСЬКА „АРМІЯ ПРАЦІ".

Болгарія, так як і всі в світовій війні побіджені держави, зістала розброєна до останку. Побачивши, що нема з того положення виходу, створили Болгари в 1920 році новий закон про обовязок всіх молодих людей від 19 літ працювати 1 рік даром для держави, замісць того, щоб служити при армії 2 або й 3 роки. Держава дає їм повне удержання, але ніякої платні. Їх вживається до всяких праць. Всемогуча антанта запротестувала була свого часу проти цього, бо їй це було занадто небезпечним і тому Болгари скоротили час праці на 8 місяців. Завданням тої армії праці є приучити молодіж до практичного життя і піднести добробут держави, щоб якимсь чином відпестися з того упадку, в яку пхнула Болгарію програна війна. Обовязок цей відносилсь і до дівчат, але потім, коли показалось, що дівчатам не можна так легко знайти такої праці, то закону скерквено уступ про дівчат.

Що року втягається до тої армії 30% молодежи. Закон передбачає для тих, що можуть викупитися від тої служби грішми, певні грошеві платні. На цьому зробили Болгари в минулому році пів міліона долярів. Вся ця армія має спеціяльні уніформи і переходить спеціяльний вишкіл. Показалось, що такий вихід зі справи є дуже практичний і за тим приміром моглиб піти ті держави, що їм тепер дошкулює безробіття.

В останньому році армія ця нараховувала 16,100 людей. Вона відробила для держави разом 2,730,000 днів і дала прибутку около 1 міліон долярів. Вживано цю армію при державних роботах. Завдяки цій армії вспіли Болгари продовжити свої залізничі лінії о 1,900 миль і осушити великі простори дунайських мочарів. До цього вжито було 5,000 людей. За останній рік зроблено в Болгарії 370 миль нових доріг, збудовано 51 нових мостів і направлено 24 старих.

ЛЯШНЯ ДАЛІ КАЗИТЬСЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

АРЕШТУЮТЬ І БЮТЬ ЛЮДЕЙ, АРЕШТУЮТЬ ЗА ЗБІРКИ НА УКРАЇНСЬКІ ПОТРЕБИ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Український нарід під Польщею не має спокою. Ляцька поліція, жандармерія та „стшельци" ввесь час „пацифікують" українські землі під Польщею.

Наприклад, у селі Маркові, підгаєцького повіту, двох „стшельців" зайшли да хати сироти Михайлини Корсан і знасилували її. Коли брати нещасливої дівчини повернулися до дому, було вже по всім, а нещасна дівчина бігала по селі немов божевільна й голосила. Тепер у цій справі ведеться судове слідство, бо годі лишити без уваги подію, якою обурене все село.

В Сколім поліція арештувала студента Осипа Федорику й доставила його до стрийських арештів. Йому закидають той злочин, що він нібито переводив збірку на політичних вязнів. В Сокалі та його околицях поліція перевела масові арешти й ревізії серед Українців. Кажуть, що вона шукала за лістами „Рідної Школи" на коляду, яку ляцька влада заборонила. Та ревізії не дали бажаних для ляцької поліції вислідів.

На Волині в луцькій вязниці адміністрація тяжко скатувала українських політичних вязнів. Справа набрала такого розголосу, що польська влада змушена була призначити спеціяльне слідство. Тепер в Луцьку працює комісія, яка з доручення міністерства внутрішніх справ переводить слідство й допити побитих вязнів та їх родин і провірює скарги й зажалення на вязничу владу. Та від Ляхів годі сподіватися кари для тих, що катують Українців.

БІЙКА В ЯПОНСЬКІМ ПАРЛЯМЕНТІ.

ТОКІЮ (Японія).—Дискусії в справі лондонської конференції по обмеженню морського збросння привели до завзятої бійки в японськім парляменті. Підчас бійки поранено кількох членів парляменту та інших людей, що тоді знайшлися в будинку парляменту. В бійці були в руху ножі та інші річи, якими посли билися.

Справа почалася в буджетовій комісії, де вже чотири дні опозиційна партія виступала проти буджету, стараючись повалити уряд задля лондонських протоколів, бо вважає, що японський уряд забагато поступився перед Америкою. Нарешті там счинилася бійка між сторонниками уряду та його противниками, яка опісля перекинулася й на салю загальних засідань. Опозиція домагається уступлення уряду, а передовсім міністра заграничних справ, Шидегари.

ХОТІВ УБИТИ МУСОЛІНІЯ.

РИМ (Італія). — Офіційне урядове повідомлення стверджує, що арештований анархіст Шіру хотів убити премієра міністрів і диктатора Мусолінія. Шіру є натуралізованим американським горожанином. Приїхав недавно до Італії.

Він говорить, що думка вбити Мусолінія виникла в нього, коли він перебував у Парижі. Звідти він поїхав до Бельгії, у місто Ліеж, де зробив дві, дуже великої сили бомби. Приїхавши з ними до Риму, він замешкав у готелі, якого вікна виходять на вулицю, котрою кілька разів на день переїздить своїм автомобілем Мусоліні.

Арештовано Шіру, якраз у часі, коли він готувався виконати замах на життя диктатора. Тепер його буде судити спеціяльний суд.

КЛИЧЕ ДО МІЖНАРОДНЬОЇ КООПЕРАЦІЇ.

ПАРИЖ (Франція). — Рене Дюшем, президент генеральної конфедерації французької індустрії, заявив, що одиноким порятунком у сучасній світовій економічній кризі може бути лише кооперація всіх головних світових індустрій. Щойно коли з міжнародного економічного життя буде усунена завзята конкуренція, а натомісць повстане кооперація й співробітництво між усіми державами, можна буде покласти кінець економічній кризі.

Він звертає увагу на те, що коли головні індустрії ріжних держав світу не прийдуть до взаїмного порозуміння, поступившись кожна своїми егоїстичними інтересами, то може прийти до повної руїни й загибелі сучасної цивілізації людства.

УМЕР ПРОВІДНИК ІНДУСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ.

БОМБЕЙ (Індія). — Умер ближчий приятель і помічник Ґандія, старий провідник націоналістів Пандіт Мочіял Неру. На поклін його останкам прибуло понад 100,000 Індусів. Тіло небіжчика спалили в крематорії, згідно з його волею.

До Індії вже повернулись делегати, які брали участь у лондонській конференції „довкола круглого стола". Величезні натовпи народу витали їх з великим ентузіязмом. Делегати пригноблені смертю Неру, який міг би богато пособити їм у переговорах з крайніми націоналістами.

ЗНАЙШЛИ СЛІДИ ВСЕСВІТНЬОГО ПОТОПУ.

ОКСФОРД (Англія). — Археольоґічна виправа місцевого університету, яка вже кілька років працює на розкопинах в Мезопотамії, знайшла руїни старовинного міста, які підтверджують твердження біблії про всесвітний потоп.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES;		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	0 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВА ЗАПОВІТИ

В тестаменті недавно помершого великого жидівського філянтропа й патріота, Натана Штравса, читаємо в першім уступі останньої волі таке:

„На мене завжди робила велике враження стара жидівська пословиця: „Що ти жертвуєш, коли здоров, є золотом; а що даєш, коли ти хорий, є сріблом; а що жертвуєш по смерти, є оловом".

Штравс зазначує далі, що він жив згідно з тою пословицею і роздав на ріжні добродійні цілі за життя стільки для заради хоробам і нужді, що думав, що він помре бідним, бо тоді доперва „почуватиме себе богатим на щастя і добрі діла".

А в іншім місці його тестаменту читаємо таке:

„Є моїм бажанням, щоби ніхто з моїх дітей і внуків не женився з особами іншої віри; наказую їм бути й остати на завжди добрими Жидами".

Поправді кажучи, в тім тестаменті Штравса нема нічого нового. Такими заповітами жили Жиди тисячі літ і таким наукам можуть завдячувати те, що мимо того, що їх виганяли з ріжних країв і переслідували, вони видали повно визначних людей в науці, штуці, економії, фільософії й політиці, а про їх силу в фінансовім світі то вже й нема що казати, бо це є загально відоме явище.

Ми бачимо, що Жиди заховали себе національно, хоч живуть розпорошені, а сьогодні взялися вже будувати в Палестині свою національну домівку. Жертвенність, а особливо і віра, яка була в них виразом національности, сціпили той нарід так сильно, що він всюди по світі потворив свої національні осередки. А сіоністичний рух не є вже тепер мрією жидівських фантастів, коли цю ідею підпомагали такі люди як Штравс, а проповідують її такі учені як Айнштайн.

Мимо того Штравс має страх за свій нарід. Він відчуває, що Жид, котрий ожениться з особою іншої віри, затрачує своє жидівство, а верх бере нежидівська половина. Отсей страх є випливом довголітнього жидівського поневолення й тої погорди, якої довелося Жидам зазнати в ріжних краях, у ріжних народів і в ріжних часах, до найновіщих включно. Але коли ходить про Америку, то заповіт Штравса являється назадництвом, який тут Жидам може принести більше шкоди як користи. Та позатим оті заповіти є все таки документом благородних почувань великого Жида, котрий дорожить своїм народом і його майбутнім.

ВНУТРІШНЕ ПОЛОЖЕННЯ В НІМЕЧЧИНІ

Світова господарська кріза загострюється з дня на день. Наслідки її видно всюди. Навіть така держава як Франція почала вже відчувати на собі ту крізу і старається перед нею охоронитись. Що є причиною тої крізи, годі в коротких словах сказати. З певністю можна одно сказати, що безпосередною її причиною є повоєнні мирові договори, а посередною світова війна. Теперішний час є другим етапом світової війни, спеціяльно для Німеччини, яка бореться за своє існування. Німці борються тепер всіми силами за своє існування як нації, яку декому бажалосяб згладити зі світа. Що се є в нинішні часи неможливе, це всякому ясно. Згладити зі світа такий народ як Німці, що в такому малому протягу часу зумів вилічитися з воєнних ран, зумів виконати наложені на нього мировими диктатами завдання, а дотого нині відіграє майже першу ролю в світовій політиці, це є повним абсурдом. Не будемо вдаватись у відборонну силу німецького народу на зовні. Це всі бачать, хто лиш трошки цікавиться життям народів. Розглянемо коротко теперішне господарське положення Німеччини і ті наслідки, які воно може мати для цілого світа, а в тому й для нас, Українців.

Німеччина переживає нині страшну крізу. Серед населення панує страшна нужда. Правда, летучим обсерваторам німецького життя, що лиш по великих містах зупиняються, це не впадає в очи. Колиж однак ближче приглянутись, можна побачити ту нужду в таких розмірах, як цього мабуть ніде нема. Всі політичні внутрішні кризи в Німеччині звязані тісно з економічною скрутою і вона є нині на першому пляні німецької і взагалі світової політики. Ввесь світ здає собі справу з того, що його чекає на той випадок, колиб Німеччина не видержала кризи, цебто колиб її, з таким трудом в умовах верзальського диктату розбудоване господарство скрахувало. Мимо всіх зусиль правительства, безробіття в Німеччині з дня на день зростає. Соціяльне забезпечення не допускає, правда, до цього, щоб безробітні вмирали прямо з голоду, але за це то все відбивається на державному буджеті. Незадоволення серед мас зростає. Розбрат між партіями все більшає. Всі партії радикалізуються. З того, розуміється, користають комуністи. Господарська кріза є якраз водою на їх млин. До спавперизовання населення вони стремлять в себе, до того вони стремлять і в чужині. Вони знають, що коли все населення спролетаризується, тоді їм диктатура буде запевнена. Їхня праця йде успішно серед цеї міліонової маси безробітних, що йдуть тепер за їх кличами, бо иншого виходу не бачать. Не є вони комуністами в московському розумінні слова. Колиб мабуть прийшло до якихсь солідніщих заворушень, то всі вони, з малими хіба виїмками, підуть у бій за Німеччину національну, а не інтернаціональну. З розмов з деякими комуністами з найнижчих верств виходить ясно, що вони почувають себе Німцями, але в даний момент не знають, куди кинутись. Господарська кріза дала німецьким націонал-соціялістам, на чолі з Гітлером, блискучу перемогу в виборах до райхстаґу. Є це революційна партія, щось на взір італійського фашизму, яка стремить до диктатури і мабуть її проведе в життя, коли положення нагло не зміниться. Комуністи трохи стратили на силі, але за це вони активізуються в своїх вибриках проти всього, що лише є путнього в Німеччині. Праві кола, також зажурені господарською крізою, стараються відвернути від німецького народу те нещастя, що йому грозить вразі революції.

Взагальному говориться в Німеччині про революцію і то майже зовсім явно. Говорять про це й праві й ліві, лише вони ріжно цю революцію розуміють. Праві стремлять до вдержання німецького народу на тому становищі, що він його має тепер, а властиво довести його до того стану, що був в передвоєнних часах, а ліві до знищення всього і до проголошення диктатури пролетаріяту, цебто до проведення в життя соціялістичних теорій. Обдумується революція навіть у вищих правительственних колах, бо вони бачать також, що її не дасться оминути. Ходить тепер лише про це, як цю революцію провести, щоб мати як найменше страт і щоб пролилось як найменше крови.

Взагальному розріжняється два роди революції. Революцію згори і революцію здолини. Під революцією здолини розуміємо ріжні повстання, розрухи, неспокої, викликані певними ґрупами населення. В той час провідники даних ґруп, так би сказати, на протязі ночі перебирають власть у свої руки, коли це їм вдасться без великого спротиву попередних можновладців. Звісний пуч Капа в Німеччині був спробою революції здолини, але він зовсім не вдавсь, бо військо і поліція не станули по стороні революціонерів. Революція в Німеччині в 1918 році була з зпочатку революцією здолини, але відтак провідники, що були тоді при кермі, зрозуміли, що в той спосіб може прийти до цілковитого знищення Німеччини, і взяли провід революції в свої руки. Вони змінили вивіску і правительство остало те саме. Зратували тоді Німеччину соціялдемократи. В той спосіб революцію здолини перемінено в революцію згори і все відбулося в порядку, без великого проливу крови. Революція здолини є властиво не революція, а еволюція в повному розумінні слова. Можновладці по порозумінні або й під натиском змінюють систему влади без великих розрухів. Маси народу не грають при такій революції жадної ролі. Вона відбувається, так би сказати, без проливу крови. В дійсности такі революції не приносять на зовні ніякої зміни, зате внутрі вони даються відчути. Коли говориться про революцію, то під нею розуміється революцію з вуличними боями, карами смерти, непорядками і т. д.

Безвиглядність теперішного господарського положення дає всім підставу думати, що до революції прийде, цебто повториться знова 1918 рік, лиш не знати в якому розмірі. Число безробітних в цілому світі досягає цифри 20 міліонів, не враховуючи сюди родин безробітних, а лише самих дійсних робітників. Число це не зменшується, але постійно більшає. Правда, що ці безробітні там, де є соціяльне забезпечення, не схочуть так легко позбутись того забезпечення, цебто останньої дошки ратунку, що хоронить їх перед голодовою смертю, і тому можливо будуть боронити існуючий порядок тому, щоб не стратити підмоги; але з другого боку ця підмога хоронить їх лише від голодової смерти, а не позволяє їм навіть примітивно жити. Яка течія візьме верх, цебто хто краще зуміє промовити до тих безробітних, покаже будучність. Візьмуть верх або ті, що схотять вдержати порядок і мати на час безробіття допомогу, або ті, що схочуть радикально змінити все і в той спосіб поліпшити, зглядно погіршити свою долю. Погіршити тому, що вразі неспокоїв не зможе держава реґулярно виплачувати допомог безробітним і не буде кому виплачувати їх. Говорилось давніще про те, що селяни самі зроблять революцію, але показалось, що так страшно не є. Селянин є привязаний до своєї землі й інстинктовно відчуває, що йому революція добра не принесе. Загальна нужда примушує селянство сидіти спокійно і працювати, хоч і без вигляду на кращу долю та на якийнебудь примітивний зиск. Небезпека революції може грозити Німеччині зі сторони індустрійних центрів, де є маса безробітних.

До цього всього причиняється ще й невиразність німецької політики на зовні. Маса німецького народу по програній війні стала національно свідомою. Німці стали нацією. Їм бракує тепер провідників, що вмілиб націю повести до кращого, що вмілиб передбачити будучність і зарадити лихові. Яким це способом станеться, це не важне. Мабуть прийде до революції згори. Це в Німеччині всі розуміють і над тим поважно застановляються на всякий випадок. Ведені переговори про мораторію в сплаті воєнних контрибуцій можуть довести до повної контролі німецького господарства і то не лише державного, але й приватного, що тепер сидить по вуха в довгах в заграничних капіталістів. Заграниця подбає за те, щоб вложені нею гроші в німецьке господарство не пропали. Щоб там партії не говорили, заграничний мілітаризм буде своє робити і примусить Німців покоритись їх волі.

Революція в Німеччині може привести до зміни нашого положення. Можливо, що по вдачно проведеній революції Німці перестануть попирати большевиків і тоді вони зовсім пропадуть, що для нас булоб лише бажаним.

О. Сновида.

СКРІПЛЕННЯ ПАНЩИНИ В РОСІЇ

Відомо, якого нелюдського напруження всіх сил вимагає крівавий режім Совітів від своїх підданих, аби привести країну до „соціялістичного раю". Останні вістки з Росії доводять, що той режім панщини, поневолення всіх верств суспільности державою, досяг мабуть своєї найвищої точки.

Ніколи як в минулому щойно році не зявлялося стільки розпоряджень Ц. Ком. партії або Ради Комісарів. Все, аби пришпорити вгасаючу снагу від совітських горожан. Вивіз засобів поживи (опріч збіжа) в Совітах заборонений, „хвости" перед склепами — видовжуються, але пятилітка мусить бути переведена. Як то кажуть — хоч кров з носа! „Хлібозаготівля" дала в минулому році лише 77.9% плянованої скількости, на Україні — з 503 районів лише 81 виконали ціле завдання, решта незначний процент, а 67 — тільки 20%! Але — мимо того — колективізація і руйнація селянства має іти далі, чогоб то не коштувало!

А коли населення буриться, коли населення охляло, — но, то на те теж є спосіб у большевицької диктатури. „Ізвестія" пишуть, що пляну щодо засіву озимини тому не виконалося, що місцеві органи влади уважали сей плян зависокий і тому невикональний. Отже се свідчить очевидно про „опортуністичний" настрій місцевих органів, який треба викорінити огнем і мечем! **Прикрутити шрубу** — ось єдиний лік центру на нарікання з місць на неможливий стан.

Подібну політику провадиться тепер і в місті. Робітників чимраз більше уважає совітська влада за обєкти її політики, над яким вільно робити всякі експерименти. Поволі обмежив совітський уряд **свободу переселення** робітників з міста до міста і з фабрики до фабрики, запровадивши **примусову** працю. А 11. жовтня одним потягненням пера — **знесено запомоги для безробітних,** аби були змушені брати всяку працю, хоч би напр. на Соловках, де такі робітники по трох місяцях вмирають з перестуди або хороби. Зпершу диктатура директорів на фабриках, потім — запровадження безперервного тижня праці, дальше — примус праці і знесення свободи переселення — ось якими етапами **іде закріпощення російського робітника,** нібито „пана і володаря" соціялістичної Росії, що нібито сповняє — „диктатуру пролетаріята"...

Отак поступається з селянами і робітниками. Не інакше з „спецами", з фаховими силами, з інжинірами і пр. Вони живуть під загрозою вічної розправи. Їх — по всякій невдачі „пляну" — роблять в тій хвилі жертвенними козлами, відповідальними „шкідниками", які на жолді „буржуазії" нібито завзялися знищити цвітучий промисл соціялістичної Росії! Недавно відбувся один (черговий) з процесів таких „вредітелей" („шкідників"), які очевидно призналися до всього, що їм імпутував божевільний „прокуратор" Криленко...

Чи ті всі засоби осягнуть свою мету? Дуже сумнівно. Навіть худоба, не то людина — не витримає безнастанної, в тяжких умовах, праці при марнім зарібку і при браку мяса, товщу, яєць і всього, конечного для утримання працьовника на силах і в добрім настрою. Крім того — сама праця підневольних рабів не вистане. Для індустріялізації потрібна праця **кваліфікованих робітників.** Після совітського підрахунку, на самий черговий рік пятилітки потрібно Совітам 1,300,000 кваліфікованих робітників. Де їх взяти? З заграниці — по стількох досвідах — ледви чи хто зголоситься. А вдома — ледви чи поможе „реєстрація" сих кваліфікованих сил, їх „мобілізація" і „позбавлення права на працю" тих, які від неї „ухиляються". Большевицькі касарні може наповняться примусово туди напханими панщизняними робітниками, але їх праця не буде працею специялістів, яких не замінять ті, які „в прискоренім темпі" мають покінчити ремісничі школи СССР.

Зима в Росії знов віщує брак засобів поживи, зубожіння села (єдиної фінансової податкової сили Совітів), закріпощення міського робітництва і **розвіяння надій, покладаних на пятилітку.**

А коли сі надії розвіються, що ще в стані буде видумати для одурення людности крівавий Сталін?!

РЕПУБЛИКА ШІСТЬОХ ГРОМАД.

(Андора).

Між французьким департаментом Арієж й еспанською провінцією Лерідою лежить на південних склонах східних Піренейських гір республика Андора. Ця мініятурна держава то шість громад, на просторі около 452 км. квадр., а мешканців має всього шість тисяч. Усі вони катальонського походження і говорять чистим, звучним катальонським діялектом. Головне їх заняття управа ріллі і плекання худоби, а також торговля деревом і деревляним углям, залізною рудою та овечою вовною. Та можна сміло сказати, що 99 процент катальонського населення жие передовсім із пачкування. Воно, щоправда, небезпечне, але поплатне. За виїмкою немовлят, що ссуть матірну грудь, — усе займається пачкуванням. Шістьлітні діти вже перепачковують!

Переказ каже, що андорську републику оснував Карло Великий. Нині Андора є невтральною країною, під протекторатом Франції й епископа Урґелю.

Править Андорою ґенеральна рада: 24 її членів через 4 роки. Президент ради, це перший синдик, кооптований радними. Всяка влада над народом спочиває в його руках, а управа судівництва належить до двох вікаріїв і одного цивільного судді. Та по правді Андорці не потребують судівництва, вони самі виконують це!

Осідок правительства і **столиця** републики має около 600 мешканців. Це **село Андора ля Вель** в урожайній долині. Ця столиця має один-одинокий будинок, який можна згадати. Це ратуш: мішанина „равбрітерського" замку і кінської стайні. У цьому будинку радить Ґенеральна Рада.

Андора не знає й не знала мілітаризму. Мундіри, це для неї міт — про військо Андорці хіба чули. І вони з цим зовсім щасливі. Але й поліції нема в Андорі. Бо й подумати лише: 6,000 людей тримати у вязниці, тримати поліційну й вязничну службу, це не жарт! А прецінь за пачкування, колиб в Андорі була поліція, малоб до діла з нею ціле населення.

Засідання андорського парляменту це щось справді найцікавішого для чужинця. Ґенеральна Рада, що рекрутується з нотаблів тих шістьох громад, сходиться на наради звичайно в найгорячіший час. Тоді полагоджує найконечніші державні справи. А ця парляментарна діяльність кінчається тим, що тих 24 радних радять над справами і напитками, в якому порядку мають їх подавати після парляментарної сесії. І справді їдять вони найдобірніші страви. Такий пир треває часто цілі дні й тижні! Ночують у ратуші, а на другий день рано пир іде далі. Пють лімонади.

Приміром на одному засіданні радні мало що не побилися про нагоді внесення в справі будови дороги для авт. В Андорі досі є всього одна дорога, якою можуть користуватися авта. Дорога ця лучить Андору з Францією й Еспанією. Тому то між радними прийшло до суперечки — навіщо робити видатки на ще одну дорогу. Населення волить бути відрізане від світа, бо так йому ліпше.

І вивязалася така дебата:

Президент Ґенеральної Ради: Будова нової дороги для авт коштує богато грошей.

Один із радних: Затягнути позичку!

Інший радний: Не потребуємо нової дороги!

Ще інший: Французи й Еспанці хай будують, коли їм треба!

Епископ: Нам треба нової дороги! Комунікація чужинців...

Голос: Не треба нам чужинців! Хочемо бути самі для себе! (оплески).

Вікарій: Дорогу побудувати за податки.

Голос: Гадаю, що волова печеня вже готова!

Всі голоси: Кінець дебати! Ходім їсти! (оплески).

Вікарій: Ми осмішуємо себе, коли так...

Голоси: Ходімо їсти!

Президент перериває засідання. Один із радних вимахує дзвінком. Вносять: паруючу зупу, мясо, салату з помідорів. Ллється вино струями, все веселе — незгода політична зникла.

Андора незалежна република! Ця незалежність коштує гроші: а саме 960 франків, які Ґенеральна Рада виплачує щороку Франції.

„ПОЛЬСЬКІЙ ПРАВДІ В БРАЗИЛІЇ" В АЛЬБОМ.

І бразилійська преса також не замовчує про божевільні вибрики Пілсудського та його зграї, які ведуть Польщу до загибелі. У поважнім і дуже поширенім часописі „О Естадо де С. Павльо", з дня 21. грудня м. р. надруковано велику статтю Франціска Нітті під заголовком „О періго да Польоня" (Польська небезпека). Згадуючи про Пілсудського та його зграю, автор статті заявляє: „Сучасна Польща є не що інше як царство безладдя і надужиття. Польща — край, обтяжений довгами і в найбільшім безпорядку: її фінанси є правдивий хаос, її довги прибільшуються з дня на день так, що з дня на день з причини поганої адміністрації її засоби зменшуються. В такій ситуації задовжений край, який ще потребує затягати нові довги, маршал Пілсудський ставить у тяжкі умовини. Раз він міг скасувати формально конституції, бо тимсамим стратив би всякий кредит. Країна, що цілком скасовує конституцію і переходить під власть одного-одинокого чоловіка (і до того ще божевільного) та узброєної зграї своїх полковників, нищить власні джерела довіря".

Торкаючись виборців і нового парляменту, автор згадує про лист бувшого президента сойму Ігната Дашинського, який писав про конфлікт з Пілсудським.

Як видно з листа, Пілсудський претендував безконтрольно розходувати народний гріш, насилував конституцію і „трактував цілу Польщу як націю ідіотів". Преса попала під найсуворішу цензуру.

„Вибори 16. листопада були переведені такими кримінальними методами, яких, думаю, — заявляє автор статті — не було в найгірших часах і в найбільш утиснених деспотизмом краях. Українська, німецька, жидівська й інші меншини ніяк не могли свобідно голосувати.

„Виборчі методи найбільшого насильства були допущені проти противників і терористичні системи доповнили ошуство. Такими методами уряд Пілсудського осягнув маленьку більшість: біля 24 послів на 444. Де міг і як міг, нарід супротивлявся".

Критикуючи далі в гострому тоні вибрики Пілсудського та його уряд, автор статті висловлюється, що всі цивілізовані нації обурені проти Пілсудського.

„Вчинені морди й злочини, головно у Східній Галичині та на Горішньому Шлеську, але трохи по всій нещасливій Польщі, не можуть залишити в стані байдужности світову публичну опінію".

Згадує автор також і про твір французького професора Рене Мартеля, у якому призбирано багато матеріялів, стверджуючих польську небезпеку для европейського мира.

Раніше ми вже згадували про цього французького журналіста, подаючи уривки з його статті про події у Східній Галичині.

Згадуючи далі про розділ Польщі у 18-му столітті, автор стверджує сучасну загальну ненависть до неї, чому й допускає можливість подібних для Польщі небажаних наслідків.

„Повстала Польща не через своє зусилля, але завдяки переможцям війни.

„Польща є найбільшою небезпекою для европейського миру" — такими словами закінчує Франціско Нітті, бувший президент Італійської Міністерської Ради, свою велику цінну статтю.

Нарешті і Бразилійці почули правду про „культурну" Польщу.

Як відомо, перед 12 роками, по розвалі австро-угорської монархії, також західно-українське населення, спираючись на проголошення Антантою самоозначення народів, проголосило державну незалежність. По тяжких боях Західну Україну зайняли польські війська, а Рада Амбасадорів 14. марта 1923 р. віддала цей край, проти волі населення, Польщі.

Польське правительство не лише тоді зобовязалося на підставі договорів про охорону національних меншостей забезпечити Українцям вільний розвиток, але навіть в 1922 році законом, принятим варшавським соймом, ухвалено перевести культурну автономію для місцевих самоуправ і відкрити найпізніше до 1924 року український університет у Львові.

Ні одного з тих зобовязань супроти Українців польський уряд до сьогодняшнього дня не сповнив. Навпаки, всі придбання, як культурні так і господарські, що їх Українці мали ще з часів перед війною, систематично нищаться.

Це й породило УВО і її боротьбу з польськими зайдами. До цього часу польська преса в Бразилії, а саме „Люд" і „Польська Правда в Бразилії", зовсім не торкалися сучасних подій у Східній Галичині, бо то, мовляв, була внутрішня справа Польщі. Але „Польська Правда в Бразилії" таки не витримала. Прочитавши в „Українськім Хліборобі", ч. 41, протести в португальській мові до п. міністра Освальда Арані та його відповідь, і собі забрала слово у цій справі.

Довідуємося з неї, що Східна Галичина є корінна Польща, або „одвечне польске креси всходнє".

А звідкиж взялося там многоміліонове українське населення, коли то є „одвечне польскє креси всходнє"? Там Поляків, у порівнанні з українським населенням, — як кіт наплакав.

Звідтам же довідуємося, що „ойчизна" батька Хмеля була Січ і Запорожжа. Але ми також знаємо „ойчизну" українських князів Романа і Данила, про що „Польській Правді в Бразилії" очевидно не цікаво знати, бо не буде тоді на чім оперти твердження про „одвечность польскіх кресуф всходніх".

Називає цей польський часопис українських героїв, що боряться за визволення свого народу з польського ярма, бандитами. А який же тоді епітет прикласти до польських „рицержів", що в білий день, узброєні до зубів, насилують безборонних жінок і дівчат?

Тільки звіроподібна нація, „нація ідіотів", як сказав Пілсудський, може дати таких „рицержів". — („Український Хлібороб").

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за січень 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	361.62	140.	49.66
2.	181.92	141.	30.59
3.	77.77	142.	111.38
4.	86.04	143.	25.71
5.	91.83	144.	41.36
6.	31.91	145.	49.14
7.	201.34	146.	112.01
8.	183.43	147.	377.91
9.	131.83	148.	15.34
10.	187.59	149.	41.45
11.	4.39	150.	19.21
12.	108.72	151.	90.44
13.	42.52	152.	50.00
14.	84.53	153.	11.01
15.	26.47	154.	44.14
16.	42.25	155.	329.24
17.	30.18	156.	113.02
18.	110.89	157.	23.96
19.	10.62	158.	8.32
20.	144.31	159.	67.10
21.	71.16	160.	65.59
22.	86.85	161.	125.78
23.	44.14	162.	46.24
24.	110.87	163.	86.19
25.	38.18	164.	76.69
26.	34.24	165.	100.16
27.	48.17	166.	13.37
28.	135.03	167.	51.33
29.	158.95	168.	154.68
30.	72.36	169.	51.54
31.	120.01	170.	171.55
32.	32.31	171.	36.84
33.	75.04	172.	25.93
34.	117.56	173.	28.53
35.	22.36	174.	17.86
36.	88.97	175.	121.47
37.	70.29	176.	53.07
38.	221.37	177.	66.99
39.	120.46	178.	49.17
40.	29.68	179.	159.90
41.	38.37	180.	4.53
42.	112.15	181.	131.17
43.	49.43	182.	120.91
44.	138.37	183.	98.30
45.	180.95	184.	7.33
46.	34.19	185.	97.38
47.	50.02	186.	60.49
48.	55.88	187.	43.80
49.	17.54	188.	32.09
50.	35.65	189.	25.62
51.	47.56	190.	25.97
52.	42.14	191.	73.44
53.	60.76	192.	69.48
54.	17.69	193.	127.80
55.	43.37	194.	16.81
56.	127.02	195.	36.46
57.	103.11	196.	39.93
58.	91.00	197.	32.77
59.	142.45	198.	57.59
60.	18.23	199.	14.68
61.	49.99	200.	74.78
62.	56.03	202.	40.71
63.	212.59	203.	74.36
64.	64.84	204.	112.85
65.	255.80	205.	20.60
66.	101.48	206.	341.49
67.	125.47	207.	54.44
68.	34.41	208.	35.56
69.	79.20	209.	119.87
70.	234.28	210.	31.59
71.	10.05	211.	120.23
72.	51.00	212.	38.76
73.	77.35	213.	263.14
74.	49.48	214.	52.06
75.	102.17	215.	33.00
76.	224.55	216.	43.48
77.	69.03	217.	290.29
78.	137.85	218.	265.53
79.	3.51	219.	50.12
80.	43.65	220.	138.93
81.	122.43	221.	334.83
82.	59.91	222.	12.57
83.	82.68	223.	182.07
84.	25.15	224.	1.95
85.	96.23	225.	29.10
86.	202.55	226.	11.44
87.	95.13	227.	79.48
88.	7.18	228.	54.41
89.	11.63	229.	166.91
90.	194.77	230.	230.82
91.	212.45	231.	46.30
92.	14.88	232.	55.68
93.	46.57	233.	47.83
94.	194.12	234.	122.69
95.	47.83	235.	106.68
96.	160.30	236.	120.60
97.	76.87	237.	163.73
98.	123.07	238.	54.63
99.	150.84	239.	174.60
100.	67.06	240.	12.19
101.	54.78	241.	71.16
102.	348.73	242.	115.59
103.	86.97	243.	80.57
104.	192.61	244.	20.97
105.	148.78	245.	132.78
106.	197.05	246.	37.28
107.	55.04	247.	218.76
108.	84.87	248.	46.45
109.	115.51	249.	40.53
110.	28.28	250.	17.40
111.	41.63	251.	124.87
112.	168.44	252.	63.65
113.	75.32	253.	69.94
114.	54.45	254.	86.89
115.	21.09	255.	77.32
116.	60.87	256.	33.69
117.	73.34	257.	45.24
118.	59.40	258.	40.52
119.	30.94	259.	140.53
120.	133.42	260.	25.33
121.	89.99	261.	13.26
122.	46.99	262.	45.98
123.	150.93	263.	64.76
124.	92.42	264.	18.27
125.	18.68	265.	33.25
126.	81.81	266.	75.86
127.	103.85	267.	53.92
128.	59.41	268.	63.68
129.	31.29	269.	30.57
130.	205.18	270.	139.81
131.	35.76	271.	49.58
132.	119.39	272.	7.13
133.	162.07	273.	113.16
134.	70.07	274.	137.56
135.	84.70	275.	85.62
136.	147.76	276.	420.74
137.	162.87	277.	77.86
138.	48.20	278.	47.60
139.	71.90	279.	6.24

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
280.	97.33	338.	219.05
281.	25.56	339.	82.97
282.	180.73	340.	20.18
283.	94.69	341.	79.89
284.	21.31	342.	194.39
285.	26.20	343.	34.63
286.	66.17	344.	43.88
287.	9.93	345.	116.66
288.	171.39	346.	26.63
289.	30.72	347.	56.53
290.	53.75	348.	6.93
291.	26.76	349.	90.08
192.	275.70	350.	76.09
293.	39.14	351.	32.99
294.	42.84	352.	61.40
295.	179.52	353.	17.66
296.	203.55	354.	28.07
297.	15.34	355.	46.99
298.	47.39	356.	24.19
299.	64.48	357.	33.26
300.	259.77	358.	56.69
301.	96.09	359.	26.14
302.	5.49	360.	73.33
303.	62.73	361.	330.97
304.	53.95	362.	22.05
305.	73.79	363.	121.39
306.	28.05	364.	238.34
307.	36.25	365.	96.37
308.	104.54	366.	14.40
309.	38.89	367.	230.18
310.	45.38	368.	15.34
311.	20.23	369.	126.75
312.	50.32	370.	193.56
313.	56.08	371.	107.90
314.	10.56	373.	26.48
315.	14.09	374.	19.58
316.	204.98	375.	47.76
317.	68.47	376.	17.87
318.	111.58	377.	6.48
319.	29.76	378.	15.04
320.	94.10	379.	44.80
321.	112.79	380.	19.59
322.	39.63	381.	32.77
323.	45.70	382.	26.96
324.	117.95	383.	95.74
325.	60.97	384.	96.36
326.	136.74	385.	175.12
327.	40.16	386.	14.57
328.	19.97	387.	3.51
329.	17.59	388.	167.58
330.	63.47	389.	41.46
331.	38.34	390.	22.50
332.	60.71	392.	16.08
333.	102.69	393.	26.02
334.	164.70	396.	81.30
335.	51.21	400.	70.12
336.	177.15	401.	26.91
337.	18.59		

З місячних вкладок старих родів обезп. $32,894.19

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
5.	2.04	181.	2.68
7.	3.19	183.	7.25
10.	1.16	185.	1.72
14.	13.77	191.	1.71
16.	2.31	195.	6.59
23.	11.29	196.	2.02
25.	18.79	204.	27.38
26.	4.25	206.	19.03
28.	1.24	213.	19.90
29.	9.69	217.	34.19
31.	7.33	218.	3.19
34.	4.22	221.	7.60
37.	2.14	223.	4.16
38.	8.24	229.	3.68
39.	2.60	234.	4.15
42.	4.15	235.	2.37
44.	6.56	237.	6.89
47.	3.23	239.	45.72
56.	12.99	242.	12.17
57.	1.26	243.	6.64
58.	4.27	245.	11.45
59.	9.91	246.	1.29
63.	3.24	247.	12.66
64.	5.12	248.	2.08
65.	25.21	252.	1.61
66.	1.83	253.	2.29
67.	2.68	266.	9.48
70.	7.63	267.	12.30
74.	4.15	271.	5.98
75.	1.66	276.	12.98
76.	1.85	277.	1.45
78.	8.84	278.	1.35
83.	9.98	281.	24.97
84.	2.41	284.	3.69
85.	4.17	292.	17.43
87.	24.57	295.	16.91
91.	2.77	301.	17.65
92.	2.52	308.	6.08
94.	26.49	309.	7.26
97.	25.54	313.	5.93
100.	13.52	316.	22.34
102.	21.70	322.	2.03
106.	3.26	323.	4.19
112.	7.35	326.	13.22
113.	2.15	333.	2.45
115.	2.45	334.	2.47
117.	5.81	336.	9.48
122.	5.90	337.	1.16
127.	5.13	338.	5.15
130.	13.12	345.	4.15
131.	6.44	346.	2.51
133.	7.62	349.	4.17
137.	4.15	350.	1.70
141.	2.83	351.	2.16
142.	2.37	357.	14.43
143.	2.57	361.	61.87
144.	15.12	363.	7.21
145.	4.15	364.	9.68
146.	6.66	366.	4.73
147.	25.04	367.	8.34
151.	5.93	369.	3.23
152.	1.45	371.	10.82
155.	4.15	382.	4.53
160.	49.08	383.	10.54
163.	14.36	385.	12.44
167.	7.66	387.	6.80
168.	2.37	388.	5.19
174.	7.38	389.	2.16
177.	21.44	390.	3.25
179.	8.11		

З місячних вкладок нових родів обезп.	$1,210.84
Разом від членів	$34,105.03
Процент від бондів	3,111.25
Процент від моргечів	7,729.55
Процент з банків	6,290.00
Сплати моргечів	8,507.50
Сирітські части по бл. п.:	
в. 23 Михалко Розалія	500.00
в. 233 Мартинець Мик.	200.00
Разом	$60,443.33

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 2 Козар Семен	1,000.00
в. 4 Кринік Лоті	1,000.00
в. 10 Тужбір Теофіль	1,700.00
в. 28 Харкавий Дм.	1,000.00
в. 33 Міхалко Розалія	500.00
в. 212 Шелева Анна	500.00
в. 233 Мартинець Мик.	500.00
в. 261 Кліщ Дмитро	100.00
в. 362 Петришин Юрій	500.00

Грошеві звороти нових родів обезпечення:

в. 31 Брелик Франко	20.07
в. 110 Чайковський М.	29.55
в. 344 Когут Іван	73.64

Запомоги з фонду запомогового:

с. 14 Турський Мих.	50.00
в. 15 Пухта Василь	75.00
в. 16 Кинчар Юрій	75.00
в. 31 Болькович Марія	50.00
в. 31 Погранична Марія	50.00
в. 63 Процишин Йосиф	50.00
в. 66 Виткович Мик.	50.00
в. 86 Кувьмяк Стефан	50.00
в. 90 Пятничанський Гр.	50.00
в. 94 Спендак Ілько	50.00
в. 121 Лишеґа Микола	50.00
в. 136 Пшеничка Йосиф	75.00
в. 147 Тульба Ева	50.00
в. 163 Іваницький Іван	50.00
в. 181 Познанський Вол.	50.00
в. 183 Нагорняк Микола	75.00
в. 201 Либа Василь	75.00
в. 201 Борецький Гілярій	75.00
в. 232 Андрух Олена	50.00
в. 235 Добош Іван	100.00
в. 242 Халупа Дмитро	50.00
в. 256 Коржун Павло	75.00
в. 268 Білик Теодор	75.00
в. 293 Ковечко Мокрина	50.00
в. 300 Вовчак Микола	75.00
в. 324 Яцишин Гавриїл	50.00
в. 333 Волос Марія	25.00
в. 340 Флис Онуфрій	50.00
в. 343 Єрмак Павлина	50.00
в. 357 Фостик Марія	50.00
в. 370 Березіцький Йос.	50.00
в. 385 Візенти Матвій	50.00

Виплати з фонду народного:

в. 217 Пухер Р. Іван, зворотна степендія	300.00

Виплати з фонду сирітського по бл. п.:

в. 55 Корчинський Антін	285.70
в. 78 Кішко Катерина	106.00
в. 174 Захарків Іван	351.52
в. 195 Михальчук Лука	96.71
в. 243 Ничай Андрій	245.25
в. 267 Козуб Іван	400.00
в. 334 Ковталюк Марія	400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	4,003.80
Свобода за праці, чищеннє і опал	1,112.31
Платня гол. уряду	580.00
Асекурація	31.00
Видатки почтові гол. касієра за рік	11.93
Видатки канцелярій, почта, телефон	49.24
Оправа місячних книг	7.00
Чищення рах. машини за 6 місяців	4.45

Інвестиції готівки:

Інвестиції в моргечах	49,600.00
Разом	$66,358.17

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. грудня 1930	$423,693.92
Прихід в січені 1931	60,443.33
Разом	$484,137.25
Розхід в січні 1931	66,358.17
Готівка з кінцем міс. січня 1931 остає	$417,779.08

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 417,779.08
Морґечі	1,389,603.50
Бонди	563,855.50
Реальність	123,000.00
Разом	$2,494,238.08

Стан довжний:

Фонд посмертний	$1,815,988.73
„ резервовий	351,516.75
„ запомоговий	75,045.87
„ адміністрац.	19,101.32
„ конвенційний	20,664.02
„ народний	8,109.69
„ сирітський	203,811.70
Разом	$2,494,238.08

Мик. Мурашко, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр.

— Я гадаю, що той Шпак мусить жити дуже марнотратно. Все, коли стріну його, не має при собі грошей.

— Що ти кажеш?! То він може хотів позичити в тебе?!

— Ні, я хотів у нього позичити!

—o—

Самогубство.

— Бійтеся Бога, а ви що робите?!

— Вішаюся.

— Коли так, то мусите петлю заложити на шию, а не на живіт!

— Я вже пробував, та не міг віддихати.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА
МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за січень 1931 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	25.65	159.	11.03
2.	20.05	160.	9.45
3.	11.50	161.	11.30
4.	2.70	162.	3.15
5.	6.30	163.	7.88
6.	2.00	164.	9.70
7.	26.10	165.	2.45
8.	19.35	166.	1.58
9.	23.83	167.	6.53
10.	4.50	168.	24.10
12.	2.25	169.	2.05
13.	5.65	170.	13.50
14.	1.60	171.	25
15.	3.45	172.	2.05
16.	9.00	173.	5.40
17.	4.50	174.	3.60
18.	9.00	175.	8.55
20.	7.00	176.	4.10
21.	11.03	177.	4.50
22.	16.20	179.	22.50
23.	3.38	181.	8.55
24.	17.80	182.	9.00
25.	2.50	183.	3.45
26.	4.05	185.	6.75
27.	2.50	186.	1.75
28.	23.00	187.	90
29.	22.30	188.	4.30
30.	8.80	189.	2.70
31.	15.80	191.	6.98
33.	4.05	192.	9.70
34.	22.50	193.	10.15
35.	2.50	196.	3.60
36.	75	197.	90
38.	17.80	198.	3.15
39.	10.80	200.	9.70
40.	4.75	203.	5.85
41.	1.13	204.	14.63
42.	9.00	205.	5.00
43.	4.05	206.	42.30
44.	20.25	207.	6.30
45.	14.00	208.	2.90
46.	1.15	209.	9.45
47.	2.75	210.	3.40
50.	6.30	211.	7.70
51.	1.13	212.	2.55
52.	75	213.	23.20
53.	5.85	214.	9.00
54.	3.60	217.	32.17
55.	7.45	218.	36.25
56.	27.00	219.	4.73
57.	9.00	220.	19.15
58.	12.15	221.	17.35
59.	14.90	223.	33.10
60.	2.70	224.	75
61.	4.05	226.	1.80
62.	6.15	227.	7.20
63.	18.68	228.	4.35
64.	7.65	229.	15.75
65.	31.95	230.	28.13
66.	1.58	231.	8.10
67.	15.75	232.	6.30
68.	1.80	233.	68
69.	4.35	234.	27.65
70.	20.25	235.	7.65
71.	25	236.	6.10
72.	8.55	237.	17.80
73.	9.00	238.	2.95
74.	1.60	239.	30.15
75.	15.35	240.	1.00
76.	27.90	241.	7.43
77.	7.20	242.	12.85
78.	3.60	243.	16.43
80.	6.95	244.	3.85
81.	6.75	245.	33.57
82.	8.80	246.	4.73
83.	13.95	247.	28.40
85.	14.40	248.	3.15
86.	12.15	250.	1.35
87.	16.90	251.	11.70
88.	65	252.	7.90
89.	3.60	253.	6.75
90.	25.20	254.	3.60
91.	25.45	255.	5.20
93.	3.15	256.	45
94.	15.30	257.	3.15
95.	9.25	258.	4.50
96.	20.70	259.	15.98
97.	23.90	260.	1.35
98.	4.05	261.	75
99.	25.65	262.	5.85
100.	5.40	263.	7.70
102.	39.60	264.	2.95
103.	6.50	265.	3.83
104.	18.00	266.	6.08
105.	12.60	267.	6.10
106.	6.30	268.	8.33
107.	8.85	269.	3.55
108.	8.35	270.	17.80
109.	13.05	271.	3.55
112.	16.45	272.	13.10
113.	5.25	274.	10.58
114.	8.10	275.	7.45
115.	90	276.	66.85
116.	11.25	277.	4.73
117.	3.50	278.	9.00
118.	2.05	280.	3.15
120.	18.00	281.	3.38
121.	14.70	282.	30.15
122.	25	283.	6.80
123.	14.25	284.	1.80
124.	14.65	285.	2.05
126.	2.70	286.	4.30
127.	11.93	288.	22.73
128.	7.30	289.	6.52
129.	2.25	290.	4.05
130.	10.80	292.	26.32
131.	6.75	293.	2.05
132.	16.65	294.	5.18
133.	9.45	295.	27.20
135.	5.85	296.	18.70
136.	21.38	297.	3.60
137.	23.40	298.	5.20
139.	4.73	299.	4.95
140.	6.55	300.	18.45
141.	2.93	301.	11.50
142.	14.40	302.	75
144.	3.40	303.	2.05
145.	4.05	305.	5.65
146.	11.03	306.	1.25
147.	51.98	307.	3.85
148.	4.05	308.	13.60
149.	6.00	309.	4.50
150.	1.65	310.	4.95
151.	8.25	312.	9.25
152.	3.91	313.	50
155.	45.00	314.	1.60
156.	16.20	316.	22.10
158.	90	317.	12.60

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
318.	11.93	354.	2.70
319.	25	355.	4.28
320.	8.33	356.	1.15
321.	18.45	357.	3.85
322.	2.05	358.	3.05
323.	10.70	359.	3.83
324.	8.55	360.	12.60
326.	15.75	361.	29.70
327.	4.10	362.	8.10
328.	2.70	363.	19.68
329.	45	364.	22.27
330.	2.70	365.	11.50
331.	6.75	366.	3.40
332.	8.55	367.	15.62
333.	8.30	369.	20.03
334.	13.95	370.	10.80
335.	5.20	371.	12.85
336.	18.75	373.	1.80
337.	1.40	374.	6.30
338.	25.20	375.	2.48
339.	12.83	378.	1.80
340.	3.65	379.	9.95
341.	9.90	380.	4.73
342.	28.25	381.	4.05
343.	3.40	383.	11.95
344.	4.72	384.	16.45
345.	13.50	385.	22.05
346.	5.20	386.	2.50
347.	5.40	388.	14.65
349.	11.70	389.	2.03
350.	2.03	396.	15.98
351.	2.95	400.	19.00
352.	6.10	401.	4.05

З місячних вкладок	$3,395.85
Процент з банків	2,365.62
Процент від моргечів	471.30
Процент від бондів	147.50
Сплата моргечу	90.00
Разом	$6,470.27

РОЗХІД:

Виплати з фонду адміністраційного:

Платня помічних сил	$310.00
Свобода за праці	251.50
Відзнаки	400.00
Видатки канцелярійні	20.00

Ісвестиції готівки:

Інвестиції в моргечах	43,000.00
Разом	$43,981.50

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. грудня 1931 остала	$135,264.56
Прихід в січені 1931	6,470.27
Разом	$141,734.83
Розхід в січні 1931	43,981.50
Готівка з кінцем міс. січня 1931 остає	$97,753.33

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$97,753.33
Морґечі	94,040.00
Бонди	52,150.00
Разом	$243,943.33

Стан довжний:

Фонд посмертний	172,225.40
„ адміністрац.	71,717.93
Разом	$243,943.33

Мик. Мурашко, гол. предс
В. Левчик, гол. касієр.
Р. Слободян, г. фін. секр

Мати: Що ти зробив із тими пятьдесятьма центами, що я тобі дала за те, аби ти випив рициновий олійок.

Синок: Двацять центів я вкинув у скарбонку, за двацять центів купив цукорків, а десять центів дав Марійці за те, що випила рицінус.

—o—

Професор вернувся до дому промоклий на дощі до ниточки.

— Я знову не взяв парасолї — каже до жінки — забув її дома.

— Колиж ти завважав, що не маєш парасолі? — спитала жінка.

— Тоді, як дощ перестав падати, я хотів замкнути непотрібну вже парасолю.

—J—

В поїзді.

— Ви їдите з Монте Карльо?

— Так.

— Ви грали там?

— Так. Що дня.

— Богато стратили ви там?

— Нічого.

— Нічого?! Ніколи не втратили? Будь ласка, скажіть, як ви грали?

— Я грав на саксофоні.

—o—

Хорий: Пане доктор, а може буде небезпечна операція?

Лікар: Алеж ні! За такі гроші не можете сподіватися небезпечної операції!

—o—

Поліційний урядовець (до кишенькового злодія): — А ви вже знову тут!? Та ми вже не бачили вас два чи три тижні.

Злодій: Так, пане комісар, я був на свіжому повітрі.

ПРОТОКОЛ

ПЯТОГО КОНГРЕСУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

(6)

Обєднання інтерпелювало в американсько-українських справах, як от в справі ЦЕНЗУСУ, та зарядило висилку жалоб в справі цензусових надужить.

В справі можливости виписування української нації при НАТУРАЛІЗАЦІЙНИХ ПАПЕРАХ треба було вислати окрему депутацію до секретаря праці в Вашингтоні, бо доходило вже до того, що одного з наших людей, котрий обстоював при українським імені, малощо не депортовано.

Щодо заграничної пропаганди Головний Уряд Обєднання заявився за створення в одним з европейських центрів УКРАЇНСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО БЮРА, яке поширювалоб у широкім світі пропаганду в справі освідомлення його щодо наших державницьких змагань, а заразом інформувало чужинецьку пресу про ті терпіння, які доводиться переживати українському народови під займанцинами.

Справа та не найшла ніякого відгомону, але вона важна й коли тепер є надії на створення такого бюра в місті Женеві в Швайцарії, то Конгрес повинен заявитися за фінансове поперття такої акції з нашого боку в Америці.

До Обєднання звертаються раз-у-раз наші люди з ріжних місцевостей і домагаються англійських брошур, в яких були би вияснені наші державницькі змагання та поданий матеріял, який надавався би до популяризовання нашої справи серед тут родженої молоди при ріжних національних святах, як от Листопадових, Злуки, Шевченка чи Франка, або для інформації чужинців на ріжних міжнародних виставах, де виступають Українці зі своїми співами, танками, вишивками і т. п.

Екзекутива рішила приступити до зібрання матеріялів для такої брошури. Вироблено її плян і вже віднесеноси до д-ра Дмитра Донцова, котрий зобовязався виготовити такі частини брошури: УКРАЇНСЬКИЙ ВКЛАД В КУЛЬТУРНУ СВІТОВУ СКАРБНИЦЮ І ДЕРЖАВНИЦЬКІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДА.

Крім того в тій брошурі були би ще такі частини: Українське імя, Територія України і Населення й Економічні Богатства України.

Таку брошуру повинні ми видати заходом Обєднання, а Конгрес, якщо уважає це за потрібне, повинен уповажнити слідуючий уряд до збірки грошей на ту ціль і сфінансовання брошури.

Справа пропаганди вимагає, щоби були пущені в світ ріжними мовами ДОКУМЕНТИ ПОЛЬСЬКИХ НАДУЖИТЬ. Супротив того, що діється тепер в Галичині, це прямо являється конечністю і Конгрес повинен ухвалити поміч тій справі.

До поручених попереднім Конгресом справ надежало перебрання Сиротинського Дому бувшого Народного Комітету. Того дому Обєднанню не передано, а спродано комітетом, який ним заряджує. Малу частину одержаної ціни купна вислано до краю, а що є з дальшими грішми, не знаємо, бо комітет не здає від довшого часу прилюдного звіту, хоч таких звітів домагалося річне засідання Обєднання ще в 1928 році.

З Демократичними Січами, які відорвалися від Гетьманської Січи, стало остаточно на тім, що майже всі вони перемінилися на ділі на відділи УВО.

Зі справою Рідної Школи не зайшли ми туди, куди бажали. Всеж таки труди наші увінчалися до певної міри успіхом, коли ходить про одностайність щодо шкільних підручників, науку шкільного співу і т. п. Продовжує ту роботу Товариство дяко-вчителів, яке видає час від часу учительський журнал і влаштовує курси. На нашу думку, шкільна справа стояла би таки краще, коли би її можна повести наміченим Обєднанням шляхом. Але на всі боки годі Обєднанню боротися. Між бачимо, що й наші світочі з так званого соціалістичного табору є проти всякої централізації, а проповідують думку, що кожда громада може на власну руку повести шкільну справу.

З організацією Горожанських Клюбів поступили ми багато вперед. Богато Укр.-Амер. Горожанських Клюбів є членами Обєднання. Наше змагання, піднošене на річних засіданнях і попереднім конгресі, щоби творити стейтові союзи горожанських демократичних чи республиканських клюбів, вже знайшло свій вислів у творенню Союза укр. амер. горожанських демократичних клюбів стейту Ню Йорку. Отою дорогою треба йти нашим горожанським клюбам інших стейтів. До слідуючого конгресу Обєднання повинні вже бути створені горожанські централі по всіх стейтах. Коли би взялися до роботи і розуміли вагу політичної організації, то цілком певно могли би мати вже при найближчих виборах президента свої дві горожанські централі на цілу Америку, які взяли би участь у президіяльних конвенціях, демократичній і республиканській. І до того треба саме змагати.

Згадую ще про наш звязок зі старим краєм. Піддержували ми його з нашими політичними, культурними й іншого роду установами письменною дорогою, а попри те так склалося, що два члени екзекутиви, голова і секретар, були на протязі цеї каденції в краю і там мали змогу особисто приглянутися нашому народному життю.

(Дальше буде).

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

БРУКЛИН, Н. Й.

Звіт з діяльности Союза Українських Національних Товариств і Братств.

Дня 22 січня 1930 року зійшлися представники місцевих запомогових братств і товариств до галі греко-католицької парохії, щоб спільно нарадитись над недолею Рідного Краю. Представники заступали слідуючі Товариства і Братства:

1. Українську греко-католицьку парохію.
2. Український Демократичний Клюб 14 А. Д.
3. Укр. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 22 Укр. Нар. Союза.
4. Тов. Запорожська Січ, від. 325 Укр. Нар. Союза.
5. Братство св. Тройці, від. 203 Укр. Нар. Союза.
6. Братство св. Димитрія, від. 32 Провидіння.
7. Тов. ім. Тараса Шевченка.
8. Братство Пресв. Богородиці
9. Хор Української Молодіжи при гр. катол. парохії.
10. Молодечий Демократичний Клюб (Juvenile Club).

Зборами проводив гр. Юліян Павчак. Після обговорення тяжкого стану Рідного Краю одноголосно ухвалено заснувати Союз Українських Національних Товариств і Братств з метою нести поміч рідним братам, скликувати віча в цілі простесту проти всіх тиранів-окупантів на українських землях, уладжувати національні свята й т. д.

Від дня 22 січня вплинули на руки екзекутиви слідуючі приходи:

На перших зборах зібрано дрібними датками	$ 7.80
Збірка 9 лютого 1930 з віча	70.45
Збірка 9 березня 1930	51.00
Зі зборів національних товариств 11 травня 1930	17.50
Чистий дохід з концерту в память Тараса Шевченка	5.45
Чистий дохід з пікніку 13 липня 1930	68.42
Дохід з продажі відзнак	27.00
Збірка на протестаційним вічу 26 жовтня 1930	143.15
Жіноче Товариство Союза Українок 26 жовтня 1930	25.00
Дм. Кмита і Гр. Цвикало зібрали на весіллю	10.00
По вічу зложили на боротьбу члени Дем. Клюбу	8.00
Збірка на річнім мітінгу Укр. Дем. Клюбу 6 листопада	14.70
Дохід з тікетів на Листопадове Свято 16 листопада	168.50
Збірка на святі	106.33
Іван Сенько жертвував на святочну програму	5.00
Сурма Бук енд Мюзік Ко., Мирон Сурмач, на програму	5.00
З річного мітінгу Тов. ім. Богд. Хмельницького, від. 22 УНС	12.50
На мітінгу всіх товариств 4-го січня 1931	17.45
З коляди вплинуло	103.25
Разом	$866.50

Розходи представляються як слідує:

В лютім вислано через Обєднання на Боєвий Фонд	$ 50.16
В березні на політичних вязнів	48.60
В жовтні на визвольну боротьбу	200.00
В лютім на визвольну боротьбу	150.00
На Рідну Школу	103.25
Разом вислано до краю	$552.01
За відзнаки заплачено Сурмі	54.00
За галю на віче 9 лютого 1931 Народний Дім	10.00
За галю на концерт 16 листопада	10.00
„Свобода" за оголошення всіх віч, друк всіх програм і тікетів	59.79
Телеграма до Вашингтону	2.66
Концертові розходи	103.12
Посткарти, листи, стемпси, подорож, книжки	18.91
Разом розхід з кінцем січня 1931 р.	$810.49
Загального доходу було	$866.50
Розходу	810.49
Остає в касі готівки	$ 56.01
Не розпроданих відзнак на суму	81.00
Загальна сума	$137.01

Григорій Бардак, предс.
М. Костів, касієр.
Петро Дубовецький, секр.

Коляда на Рідну Школу.

Заходом Союза Національних Товариств буда переведена коляда, котру зложили слідуючі громадяни:

По $5: С. Заблоцький, М. Корикора; по $3: о. А. Лотович, В. Шийка; по $2: Гр. Бардак, П. Федишко, В. Післяк, П. Малицький син Йосифа, л.п. Яворський і Швець, С. Сулима, Ірвінг Бергер (Жид); по $1: М. Костів, І. Мудрик, І. Сенько; І. Забавський, С. Глушко, Д. Синюта, В. Костів, В. Палащук, І. Малко, Гр. Воличинський, Т. Кіх, І. Кіт, І. Дахновський, Д. Гудима, А. Шиба, П. Залісоцький, О. Вовк, І. Цюпа, П. Малицький, В. Галась, Гр. Сидорко, В. Савицький, А. Кіт, І. Возний, Т. Магаляс, А. Гавришко, В. Шеремета, Гр. Троць, І. Шевчук, С. Лапутка, Ю. Гаврищук, Д. Масник, С. Верблянський, Гр. Олекса, А. Музика, А. Волох, Ф. Обриденко, Т. Сорока, П. Дацько, П. Когут, П. Слободян, Ю. Гаврисишин, В. Курило, І. Беркета, А. Котик, І. Кмита, В. Гупало, І. Костів, Б. Біленький, Т. Ващишин, П. Борозний, С. Феданюк, Гр. Шевчук, С. Лис, І. Завадовський, Р. Кирсита, В. Баюр, С. Романовський, І. Коптюх, Гр. Борбуляк, Д. Сметанюк, Ю. Павчак, Т. Карплюк, Н. Черник, М. Сивак, А. Мармаш, С. Канюка, П. Дубовецький, Ю. Бабрик; по 50 ц.: Гр. Балко; Н. Н. 25 ц. — Разом заколядовано $103.25.

Колядували: Григорій Воличинський, Василь Костів, Мик. Сторожук, Стефан Верблянський, А. Дацишин.

Гроші вислано до краю через Обєднання на Рідну Школу.

Колядник.

З ТЕАТРУ.

ДРАМА ПРО АМЕРИКАНСЬКОГО СЕЛЯНИНА. — УКРАЇНЕЦЬ НА АМЕРИКАНСЬКІЙ СЦЕНІ.

Славне театральне підприємство „Тієтер Гілд", себто „театральний цех", почало недавно виставляти в своїм театрі на 52 вул. в Ню Йорку штуку **"Green Grow the Lilacs."**

Штука ріжниться значно від інших штук на американській сцені. Вона представляє життя американського селянина, хлібороба й випасувача худоби. На сьому тлі зображені цікаві характери: дівчина - сирота, скромної, мало що не перестрашеної, молоденької дівчини; її розумної тітки, що помагає їй господарювати; жорстокого управителя її маєтку; та „кавбоя", молодого, загонистого, чванькуватого. Як можна догадатися, управитель і „кавбой" залицяються до молодої дівчинки з землею. Кождий залицяється на свій спосіб. Управитель не забуває й на погрози пустити на маєток дівчини когута.

Се не одинока похожість з українською сценою. Є там і танці, і співи, і весільні забави, — все немов би писане під враженням українських театральних штук. Так того богато в сьому представленню, щодеколи здається, що се задущить саму драму, яка розігрується між трома молодими особами. Та автор зумів хитро розділити саму драму від сих оперетківих виступів, даючи співи й музику звичайно в перервах, між сценами, — що відай придалося би й неодній українській штуці. З того всего дістається дуже гарна цілість. Пізнаємо життя американських селян. Аж дивно, як життя одного краю незвичайно похоже на життя другого.

Штука відограна дуже добре. Між акторами є такі добре звісні артисти, як Гелен Вестлі, Джун Вокер, Френчор Товн та Ричард Гейл. Між иншими акторами є богато заводових кавбоїв, які жили на американських преріях, уміють все, що має знати кавбой, аж до закидання шнура включно.

Є між ними й актор українського роду. Є ним нашій публиці вже відомий Василь Чосник. Він має в штуці ролю скрипака. Роля не велика, одна з тих, яких в штуці богато, бо в ній вся акція майже спочиває на трох особах. Але се не значить, що се роля маловажна. „Театральний цех" держиться засади, що кожда роля має бути обсаджена артистом. Василь Чосник виступає раз у перерві, а відтак на весіллю. Він співає пісню „Ог, бері мі нат". Вивязується зі своєї ролі дуже добре.

Василь Чосник став у перше відомий своїм землякам зі своїх виступів на концертах зі своєю скрипкою. Став він відтак грати на радіо. Відтак дістався на водевільову сцену, де він грав з одним актором, котрий зображав американського кавбоя. В сій ролі побачили його менаджери „Театрального цеху" і коли складали трупу для штуки „Боз рос-те зелено", вишукали Чосника для виповнення сеї ролі.

Як штука так і присутність у ньому українського актора певно зацікавлять богато Українців поглянути на штуку. Штука вже була раз „у дорозі", себто її вже грали в ріжних містах поза Ню Йорком. Тепер її будуть ставити кілька місяців у Ню Йорку, відтак вона відай знова піде „в дорогу" і її буде можна побачити й у инших містах.

АРМІЯ В ЕСПАНІЇ.

Вже від довшого часу ми чуємо все про ріжні революції та заговори в Еспанії. У всіх тих розрухах грає важну ролю еспанська армія і тому не зле буде, коли ми ближче познайомимося з тою армією.

Оружна сила полягає на загальному військовому обовязку всіх горожан з часом обовязку в 18 літ. Активна служба треває 2 роки. В армії треба розріжнити відділи, що стоять в самій Еспанії, а відтак армію на Валеарах, Канарійських островах і в Мароко. Армія, що стоїть в Еспанії, складається в мирний час з 16 піхотних дивізій, 5 гірських бриґад і з 7 окремих кавалерійських бриґад. Вся Еспанія поділена на 8 військових округ, якими командують ґенерали з титулом ґенерал-капітан. Штаби находяться в Мадриді, Севіллі, Валенції, Барцельоні, Сараґоссі, Бурґос, Валлядолід і Ля Коруна. На Валеарах і Каарійських островах находяться лише 2 піхотні бриґади, а в Мароко в мирних часах 4 піхотні полки, 18 курінів африканських стрільців, 3 полки кавалерії, 3 полки легкої і 3 полки тяжкої артилерії. Вони поділені на два округи: Мелілля і Цеута.

Піхотна дивізія складається з 2 піхотних бриґад, 1 полку кавалерії, 1 бриґади артилерії з 2 полків, легкою й тяжкою. Гірські бриґади складаються з 6 гірських курінів, а кавалерійські бриґади з 2 полків кавалерії. Піхотні полки складаються з 3 курінів, а ці знова з 3 сотень стрільців і по одній ескадроні кінних скорострілів. Артилерійські полки мають по 2 або 3 відділи, кождий 3 батерії. В мирний час кождий полк має повний лише 1 курінь, а при кавалерії 1 ескадрону. Інші куріні і ескадрони держаться лише як кадри для будучих формацій на випадок війни. Лиш дуже короткий час в році в часі маневрів є вони в повному складі. До окремих військових формацій належать 3 полки гірської артилерії, 3 надбережної і 5 кріпостної артилерії, 6 полків саперів, 1 тенковий курінь і летунства. Вцілому має Еспанія 450 літаків ріжної конструкції. В останньому часі в самій Еспанії зачато будувати літаки в заводі під Мадридом. Під летунським оглядом поділено цілий край на 4 округи: Сараґосса, Севілля, Мадрид і Леон.

На чолі армії стоїть король. Головну команду і адміністрацію має військове міністерство. Замісць давного генерального штабу створено тепер при військовому міністерстві окремий відділ, що має тіж сам[illegible] дання, що й штаб. Крім [illegible] відділу є ще окрема [illegible] для Марока і для кол[illegible]. В порозумінні з військовим міністром вони випрацьовують всі пляни для оборони краю перед ворогом.

Вишкіл старшин стоїть [illegible] же високо. Штабові [illegible] кінчать військову академію в Мадриді. Для кождої [illegible] зброї істнуть ще окремі підготовчі школи. В старшинському корпусі істнують [illegible] звані старшинські юнти [illegible] старшинські союзи, [illegible] стали при кінці минулого [illegible] ліття для оборони краю [illegible] ворогом і для поборення [illegible] рішних межиусобиць [illegible] що загрожувалиб держав[illegible] ни істнують досі і вставляються часто в політику держави [illegible] ни довели до упадку [illegible] міністра і в 1916 році [illegible] годились на війну [illegible] меччини разом з антан[illegible] їх середовища вийшов [illegible] звісний диктатор Прімо [illegible] вера в 1925 році. Через [illegible] розуміння з Прімо де Ривера король розвязав був юнти [illegible] старшини спротивилися [illegible] цьому розпорядкові. [illegible] дальше істнують таино [illegible] свого істнування юнти [illegible] нили свої погляди [illegible] завзятих монархістів [illegible] республиканами. Звісний [illegible] Франко, що в остан[illegible] зробити летунську [illegible] в Еспанії, сказав, [illegible] му часі юнти дадут[illegible] ти, хоч до них [illegible] жать лише молод[illegible] ни.

Цікаво ще відм[illegible] старшини не мають [illegible] масових операціях арм[illegible] що армія сама є ду[illegible] розкинена по цілому кра[illegible]

М. С.

ТАРЗАН СЕРЕД МАЛП.

(59)

Цілий слідуючий день Джейн думала. Вона відчула, по що Тарзан просив о коротку розмову з нею. Вона знала, що вона мусить бути приготована, дати відповідь на його запит. Шож вона мала відповісти? Чи вона його любила? Вона не знала.

Вона розуміла, що якийсь чар обвіяв її геть там, в африканськім лісі. Тут того чару не було. І сей молодий Француз, одітий після послідної моди, вже не промовляв до неї з такою силою, з якою промовляв до неї сильний лісовий божок. Таж він не має навіть імени.

Вона думала про Клейтона. Ось се чоловік, що має суспільне становище, культуру й богацтво. Вона знала, що вона була би як цивілізована людина. Клейтон шукав її по городі. „Скажи так, Джейн", — він просив її. „Я все своє життя посвячу, щоби тебе зробити щасливою." Що їй було робити?

Того вечера Тарзан застав Джейн на самотині. Перший раз вона зрозуміла, як глибоко він її любив. „То ти мене не любиш?" Тарзан спитав тихо. Вона сиділа мовчки. „Ти будеш щасливіщий без мене", вона сказала. „Цивілізація тебе буде нудити. Ти скоро заскучаєш за свободою."

„Я волію бачити тебе щасливою, як бути самий щасливий. Я знаю тепер, що я Малпа, не можу бути щасливим з тобою". В його голосі звучала гіркість. „Не кажи сього", вона просила. „Ти не розумієш. Даруй мені, бо я тебе вже ніколи не побачу". Тарзана стиск кликав. Він чув, як йому всунено щось в руку.